

Ordin nr. 363/2005

din 23/11/2005

pentru aprobarea Planului național privind formarea personalului din sistemul de protecție a persoanelor cu handicap pentru perioada 2006-2008 și a Programei-cadru de instruire specifică a personalului implicat în protecția și îngrijirea persoanei adulte cu handicap

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1103 din 07/12/2005

Actul a intrat în vigoare la data de 07 decembrie 2005

Având în vedere prevederile planului de acțiune privind implementarea strategiei naționale, prevăzut în Hotărârea Guvernului nr. 1.175/2005 privind aprobarea Strategiei naționale pentru protecția, integrarea și incluziunea socială a persoanelor cu handicap în perioada 2006-2013,

în temeiul art. 5 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 14/2003 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 239/2003, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap emite următorul ordin:

Art. 1. - Se aprobă Planul național privind formarea personalului din sistemul de protecție a persoanelor cu handicap pentru perioada 2006-2008 și Programa-cadru de instruire specifică a personalului implicat în protecția și îngrijirea persoanei adulte cu handicap, prevăzute în anexele nr. 1 și 2*) care fac parte integrantă din prezentul ordin.

*) Anexele nr. 1 și 2 sunt reproduse în facsimil.

Art. 2. - Prezentul ordin va intra în vigoare de la data de 1 ianuarie 2006.

Art. 3. - Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității Naționale pentru
Persoanele cu Handicap,
Silviu George Didilescu

București, 23 noiembrie 2005.

Nr. 363.

ANEXA Nr. 1

PLAN NAȚIONAL

privind formarea personalului din sistemul de protecție a
persoanelor cu handicap pentru perioada 2006-2008

Planul național privind formarea personalului din sistemul de protecție a persoanelor cu handicap, numit în continuare planul național de formare, urmărește dezvoltarea unui sistem de instruire specifică, parte integrantă a sistemului de formare profesională continuă, care să ofere informații permanent actualizate personalului implicat în protecția și îngrijirea persoanelor cu handicap, în vederea asigurării calității serviciilor furnizate acestora.

Introducere:

Planul național privind formarea personalului din sistemul de protecție a persoanelor cu handicap are la bază Strategia națională pentru protecția, integrarea și incluziunea socială a persoanelor cu handicap în perioada 2006-2013 "Șanse egale pentru persoanele cu handicap către o societate fără discriminări", aprobată prin H.G.R. nr. 1.175/2005, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 919/14.10.2005.

Unul dintre obiectivele specifice al Strategiei naționale îl constituie Promovarea furnizării serviciilor de calitate care să răspundă nevoilor individuale ale persoanei cu handicap.

Ca direcție de acțiune pentru atingerea acestui obiectiv este stabilită: asigurarea instruirii și formării continue a personalului, de toate tipurile, implicat la toate nivelurile în protecția persoanelor cu handicap, inclusiv a asistenților personali; intensificarea instruirilor pentru asistenții personali; asigurarea coordonării metodologice privind instruirea, formarea, pregătirea profesională a resurselor umane care lucrează în cadrul sistemului de protecție a persoanelor cu handicap.

De asemenea, Strategia pe termen scurt și mediu pentru formare profesională continuă, 2005-2010, aprobată prin H.G.R. nr. 875/2005, își propune ca țintă, până în anul 2010, ca procentul de participare la procesul educațional sau de instruire a populației cu vârsta cuprinsă între 25-64 ani să crească de la 1,3%, cât este în prezent, până la 7%.

Una dintre condițiile minime prevăzute pentru implementarea standardului Perfecționarea personalului este ca Centrul rezidențial (condiția minimă 28.4), Centrul de Zi (condiția minimă 26.4), Locuința Protejată (condiția minimă 30.4) să asigure, anual sau ori de câte ori este nevoie, sesiuni de instruire a personalului unității, în domeniul protecției persoanelor cu handicap.

Deși numărul persoanelor angajate la nivelul instituțiilor publice sau private care se ocupă de problemele persoanelor cu handicap este însemnat, majoritatea nu deține informații complete sau actualizate cu privire la noua abordare a conceptului de handicap.

Formarea profesională continuă, incluzând și instruirea specifică, reprezintă pentru fiecare persoană implicată în protecția și îngrijirea persoanelor cu handicap garanția schimbării mentalității și atitudinilor, evoluția în carieră, dezvoltarea personală, elemente esențiale ale creșterii gradului de motivare.

Se impune adoptarea unei politici de susținere financiară în ceea ce privește realizarea măsurilor prevăzute în prezentul plan.

I. Situația actuală

I.1 . Contextul internațional

Regulile Standard privind egalizarea șanselor pentru persoanele cu handicap, adoptate de Adunarea Generală a Națiunilor Unite cu ocazia celei de a 48-a sesiune din 20 decembrie 1993 (Rezoluția 48/96) prevăd în Regula 19, "Pregătirea personalului": "Statele sunt responsabile pentru asigurarea pregătirii adecvate a personalului la toate nivelele, implicat în planificarea și elaborarea programelor și serviciilor destinate persoanelor cu dizabilități". Planul național de formare constituie unul dintre instrumentele de implementare a acestei reguli.

La Lisabona, în martie 2002, s-a stabilit ca obiectiv: Uniunea Europeană să devină până în 2010 "cea mai competitivă și dinamică economie bazată pe cunoaștere din lume, capabilă de o creștere economică durabilă, cu locuri de muncă mai bune și mai multe și o mai mare coeziune socială." Sistemele de formare profesională trebuie să se afle în centrul acestor transformări, racordându-se la cerințele societății în ansamblul său.

Prioritățile stabilite prin Declarația miniștrilor europeni ai educației și formării profesionale și a Comisiei Europene, convenită în 29 și 30 noiembrie 2002, "Declarația de la Copenhaga" cu privire la consolidarea cooperării europene în formare profesională, sunt: dimensiunea europeană, transparența, informare și consiliere, recunoașterea competențelor și calificărilor, asigurarea calității în formare.

România a semnat Memorandumul Comun în domeniul Incluziunii Sociale în luna iunie 2005. În baza acestui Memorandum, se vor elabora o Strategie integrată și un Plan Național de Acțiune pentru Incluziune Socială, care vor cuprinde prioritățile în lupta

împotriva sărăciei și a excluziunii sociale. În cadrul măsurilor active, se pune în ultima perioadă un accent tot mai puternic pe promovarea formării profesionale continue.

I.2 . Analiza contextului național din perspectiva formării profesionale continue

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> Existența în Clasificarea Ocupațiilor din România a unor ocupații din domeniul protecției persoanelor cu handicap¹⁾ 	<ul style="list-style-type: none"> Rețeaua de furnizori autorizați de formare profesională este insuficient dezvoltată la nivel național
<ul style="list-style-type: none"> Existența unor standarde ocupaționale aprobate de Consiliul Național pentru Formarea Profesională a Adulților²⁾ 	<ul style="list-style-type: none"> Dificultăți majore privind accesul la formarea profesională continuă, datorită costurilor formării, durata formării și lipsa ofertelor disponibile la nivel local
<ul style="list-style-type: none"> Legea nr. 53/2003 Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare, stipulează obligația angajatorului de a asigura accesul periodic al angajaților la formare, prin elaborarea anuală de planuri de formare profesională 	<ul style="list-style-type: none"> Numărul insuficient de standarde ocupaționale și faptul că elaborarea lor se face de către furnizorii de formare
<ul style="list-style-type: none"> Existența Programei Cadru de instruire elaborată în concordanță cu abordarea actuală a problematicii handicapului la nivel european și național 	<ul style="list-style-type: none"> Lipsa unor documente unice de referință - necorelare între COR, Nomenclatorul Calificărilor, standarde ocupaționale, standarde de pregătire profesională
<ul style="list-style-type: none"> Includerea în Planul Național de Dezvoltare 2007-2013 a priorității "Dezvoltarea resurselor umane, creșterea gradului de ocupare și combaterea excluziunii sociale" 	<ul style="list-style-type: none"> Sume alocate și structuri insuficiente pentru furnizarea de formare profesională continuă

¹⁾ La data de 1 noiembrie 2005, ocupațiile existente în **Clasificarea** Ocupațiilor din România sunt: asistent personal pentru persoane cu handicap grav (cod COR-513304); pedagog de recuperare (cod COR-333003); educator (cod COR-333001); instructor-educator (cod COR-333002); instructor ergoterapie (cod COR-322901); instructor logoped (cod COR-322902); asistenți medicali consiliere HIV/SIDA (cod COR-322105); interpret în limbaj mimico-gestual (studii medii) - (cod COR-322909); interpret în limbaj mimico-gestual (studii superioare) - (cod COR-234004); asistent medical balneo-fizioterapic (cod COR-322603); lucrător social (cod COR-346003); fizioterapeut (cod COR-222909); fiziokinetoterapeut (cod COR-222909); logoped (cod COR-234002); kinetoterapeut (cod COR-222905); psiholog (cod COR-244501); psihopedagog special (cod COR-244502); maseur (cod COR-322602); pedagog social (cod COR-346002); mediator social (cod COR-513904); infirmieră (cod COR-513204); îngrijitoare (cod COR-513205); asistent social nivel mediu (cod COR-346001); asistent social studii superioare (cod COR-244601); instructor educație fizică (cod COR-322601); instructor de educație sanitară (cod COR-322904); terapeut în terapii complementare (cod COR-322907); tehnician sanitar (cod COR-322104); animator socio-educativ (cod COR-511307); soră medicală (cod COR-323102).

²⁾ La data de 1 noiembrie 2005, există standarde ocupaționale, aprobate de Consiliul Național pentru Formarea Profesională a Adulților, pentru următoarele ocupații: asistent personal pentru persoane cu handicap grav, pedagog de recuperare, pedagog social, asistent medical balneo-fizioterapic, lucrător social, maseur, mediator social, animator socio-educativ.

I.3 . Date statistice:

La 30 iunie 2005, conform statisticilor Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap, numărul instituțiilor de asistență socială funcționale aflate în coordonare este de 142. În aceste instituții personalul normat era de 14.139 persoane, personal angajat fiind 12.137 persoane.

Deficitul de personal se înregistrează în mod deosebit la: infirmiere, psihologi, asistenți sociali, ergo și kinetoterapeuți, fizioterapeuți, pedagogi, logopezi, educatori, consilieri. Personalul este angajat al Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului județene, respectiv ale sectoarelor municipiului București.

La aceeași dată, numărul asistenților personali ai persoanelor cu handicap grav era de 72.442, angajatorii acestora fiind primăriile localităților în care persoana cu handicap grav își are reședința sau domiciliul.

I.4 . Documente de referință:

I.4 .1. Acte normative referitoare la formarea profesională a adulților:

- a) O.G. **nr. 129/2000** privind formarea profesională a adulților;
- b) Legea **nr. 76/2002** privind sistemul asigurărilor de șomaj și stimularea ocupării forței de muncă;
- c) Legea nr. 53/2003 - CODUL MUNCII, cu modificările și completările ulterioare;
- d) H.G. **nr. 522/2003** pentru aprobarea **Normelor** metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților;
- e) Legea **nr. 107/2004** pentru modificarea și completarea Legii **nr. 76/2002** privind sistemul asigurărilor de șomaj și stimularea ocupării forței de muncă;
- f) O.G. **nr. 76/2004** pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților;
- g) H.G.R. **nr. 875/2005** privind aprobarea Strategiei pe termen scurt și mediu pentru formare profesională continuă, 2005-2010.

I.4 .2. Acte normative și documente referitoare la protecția persoanelor cu handicap:

- a) Recomandarea Consiliului Europei nr. R (92) pentru o politică coerentă pentru egalizarea șanselor pentru persoanele cu handicap, 1992;
- b) Regulile Standard privind Egalizarea Șanselor pentru Persoanele cu Handicap, adoptate de Adunarea Generală a Națiunilor Unite prin Rezoluția 48/96, 1993;
- c) Legea **nr. 74/1999** pentru ratificarea **Cartei** Sociale Europene revizuite, adoptată la Strasbourg la 3 mai 1996;
- d) Declarația Politică a statelor membre ale Consiliului Europei "Îmbunătățirea calității vieții persoanelor cu handicap; Promovarea unei politici coerente pentru și prin participare totală", 7-8 mai 2003, Malaga, Spania;
- e) O.G. **nr. 14/2003** privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap, aprobată cu modificări și completări prin Legea **nr. 239/2004**, cu modificările și completările ulterioare;

f) Ordinul **nr. 205 2005** al președintelui Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap privind aprobarea **Standardelor** minime de calitate pentru centre rezidențiale pentru persoane adulte cu handicap, centre de zi pentru persoane adulte cu handicap și locuințe protejate pentru persoane cu handicap;

g) H.G.R. **nr. 1.175/2005** privind aprobarea Strategiei naționale pentru protecția, integrarea și incluziunea socială a persoanelor cu handicap în perioada 2006-2013 "Șanse egale pentru persoanele cu handicap - către o societate fără discriminări."

II. Terminologie:

a) Formarea pe tot parcursul vieții permite persoanelor să dobândească, să actualizeze și să adapteze în permanență cunoștințe, aptitudini și competențe;

b) Formarea profesională a adulților cuprinde formarea profesională inițială și formarea profesională continuă organizate prin alte forme decât cele specifice sistemului național de învățământ;

c) Formarea profesională inițială a adulților asigură pregătirea necesară pentru dobândirea competențelor profesionale minime necesare pentru obținerea unui loc de muncă;

d) Formarea profesională continuă este ulterioară formării inițiale și asigură adulților fie dezvoltarea competențelor profesionale deja dobândite, fie dobândirea de noi competențe, recunoscute formal în condițiile legii;

e) Competența profesională reprezintă capacitatea de a realiza activitățile cerute la locul de muncă la nivelul calitativ specificat în standardul ocupațional;

f) Standardul ocupațional, respectiv standardul de pregătire profesională, este documentul care precizează competențele profesionale necesare practicării unei ocupații, respectiv specifice unei calificări;

g) Evaluarea constă în utilizarea unui ansamblu de metode în scopul aprecierii performanțelor unui individ, grup sau instituție, la un moment dat;

h) Instruirea specifică constă în transferul de cunoștințe, actualizate permanent, din domeniul handicapului. Transferul de cunoștințe în acest caz se face de către instructori, așa cum sunt ei definiți în cap. IV.1, în cadrul instituțiilor angajatoare.

III. Grup țintă:

1. personalul Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului județene, respectiv ale sectoarelor municipiului București cu atribuții în domeniul protecției persoanelor cu handicap;

2. personalul instituțiilor de asistență socială pentru persoanele cu handicap;

3. inspectorii județeni din cadrul Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap;

4. membrii comisiilor de evaluare a persoanelor adulte cu handicap;

5. personalul organizațiilor neguvernamentale implicate în furnizarea de servicii sociale pentru persoanele cu handicap;

6. asistenții personali ai persoanelor cu handicap grav;

7. îngrijitorii la domiciliu;

8. alte persoane implicate în protecția și îngrijirea persoanelor cu handicap.

IV. Componentele planului național de formare:

Planul național de formare este structurat pe două componente:

1. instruirea specifică;
2. formarea profesională realizată de furnizori autorizați de formare.

IV.1 . Instruirea specifică:

Instruirea specifică a personalului implicat în îngrijirea și protecția persoanelor cu handicap reprezintă principalul instrument prin care acesta se poate adapta la noile abordări ale conceptului de handicap, facilitând sensibilizarea și implicarea activă în ceea ce privește respectarea interesului persoanei cu handicap.

Instruirea specifică a personalului constituie parte componentă a procesului de reformă a sistemului de protecție a persoanelor cu handicap și este una dintre preocupările prioritare ale Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap.

Programa cadru de instruire, prezentă în anexa 2 previne riscul ca instruirea să se desfășoare după modele depășite, centrate prioritar în zona îngrijirilor medicale.

Programa cadru asigură un grad corespunzător de flexibilitate pentru a se putea adapta nevoilor de instruire, în funcție de tipul de handicap al persoanei, de pregătirea profesională a personalului angajat și de alți factori contextuali. Ea va fi supusă revizuirii periodice, în raport cu dinamica societății și cu noile achiziții de specialitate și va fi corelată cu standardele specifice de calitate și cu standardele ocupaționale care vor apare.

Instruirea specifică se asigură de către persoane recunoscute de Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap, denumite instructori. Criteriile de selecție a persoanelor care vor asigura instruirea specifică și modalitatea de desfășurare a sesiunilor de instruire vor fi aprobate prin instrucțiuni metodologice la prezentul plan național de formare.

Plan operațional

Obiective	Activități	Indicatori	Responsabili	Termen/ Periodicitate	Instrumente de lucru și rezultate așteptate
1. Identificarea priorităților de instruire din cadrul grupului țintă	- organizarea unui sondaj la nivelul grupului țintă - analiza și evaluarea rezultatelor	- nr. persoane chestionate, pe categorii de personal - rata de acces a personalului la sondaj ¹), pe categorii de personal	ANPH, INPCESPH	Iunie 2006	Instrument de lucru: - chestionare Rezultate așteptate: nevoile de instruire și prioritățile sunt identificate
2. Realizarea primului modul de instruire	- stabilirea componenței primelor două grupuri de participanți - desfășurarea	- nr. persoane instruite/nr. persoane selectate - nr. materiale editate - durata	ANPH, INPCESPH	Septembrie 2006	Instrument de lucru: - editare materiale - chestionare Rezultate

	<p>primului modul</p> <ul style="list-style-type: none"> - evaluarea rezultatelor - selectarea persoanelor responsabile (instructorii) 	instruirii			<p>asteptate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modul I de instruire este realizat pentru două grupuri de participanți - Instructorii au fost identificați
3. Realizarea bazei de date referitoare la desfășurarea instruirii	<ul style="list-style-type: none"> - colectarea/actualizarea datelor privind numărul de participanți și persoane responsabile 	<ul style="list-style-type: none"> - nr. persoane participante/lunar/anual 	ANPH, INPCESPH, persoane responsabile	Iunie 2006	<p>Instrument de lucru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplicație IT <p>Rezultate așteptate:</p> <p>Primele date colectate sunt introduse și analizate</p>
4. Desfășurarea instruirilor	<ul style="list-style-type: none"> - planificarea modulelor de instruire - desfășurarea instruirilor - evaluarea participanților la instruire - evaluarea calității instruirii 	<ul style="list-style-type: none"> - nr. materiale informare/sensibilizare - nr. materiale editate și utilizate - nr. instruirii realizate/module - nr. participanți anual, ocupație, vârstă, sex - rata de acces a personalului la instruire²), pe categorii de personal 	ANPH, INPCESPH, autorități locale	2006 2007 2008	<p>Instrumente de lucru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - documente - ședințe de instruire <p>Rezultate așteptate:</p> <p>Membrii grupului țintă sunt instruiți conform planificării</p>
5. Diseminarea exemplilor de bune practici și istorii de succes	<ul style="list-style-type: none"> - elaborarea materialelor de prezentare 	<ul style="list-style-type: none"> - nr. exemple bune practici - nr. materiale prezentare - nr. studii de caz 	ANPH, angajatori	2007 2008	<p>Instrumente de lucru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - materiale video - studii de caz <p>Rezultate așteptate:</p> <p>Exemplele de bună practică și istorii de succes sunt diseminate</p>
6. Armonizarea Programei cadru cu nevoile de instruire ale personalului	<ul style="list-style-type: none"> - Actualizarea Programei cadru pentru instruirea specifică a personalului 		ANPH, INPCESPH	2007 2008	<p>Instrumente de lucru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - chestionare <p>Rezultate așteptate:</p> <p>Programa cadru actualizată</p>

Note

¹) indicatorul "rata de acces la sondaj" reprezintă ponderea participanților la sondaj din totalul personalului.

²) indicatorul "rata de acces a personalului la instruire" reprezintă ponderea participanților la cursuri în totalul personalului angajat.

IV.2 . Formarea profesională realizată de furnizori autorizați de formare:

Legea **nr. 53/2003, Codul Muncii**, cu modificările și completările ulterioare, stipulează obligația angajatorului de a asigura accesul periodic al angajaților la formare profesională. Angajatorii trebuie să elaboreze anual planuri de formare profesională pentru personal, în cazul de față pentru personalul implicat în protecția persoanelor cu handicap.

Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap va sprijini constituirea și dezvoltarea comitetului sectorial Sănătate, igienă, servicii sociale, așa cum este prevăzut în Acordul tripartit privind Cadru Național al Calificărilor semnat la 23.02.2005 de Guvernul României, confederațiile patronale și sindicale reprezentative la nivel național.

În vederea monitorizării formării profesionale a personalului din sistemul de protecție a persoanelor cu handicap, planurile de formare vor fi transmise anual la Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap.

Plan operațional

Activități	Responsabili	Indicatori	Termene
1. transmiterea planurilor de formare profesională pentru anul 2006, la ANPH	angajatori	- procent angajatori care au transmis planuri - nr. planuri transmise la ANPH - nr. formări propuse	Ianuarie 2006
2. analiza planurilor de formare	ANPH	- nr. planuri formare analizate - nr. persoane cuprinse în formare/gen, vârstă, ocupație	Februarie 2006
3. elaborarea și publicarea pe site a hărții de formare - 2006 - la nivel național	ANPH	- procentul de acoperire la nivel național	Martie 2006
4. transmiterea planurilor de formare profesională pentru anul 2007, la ANPH	angajatori	- procent angajatori care au transmis planuri - nr. planuri transmise	Ianuarie 2007

		la ANPH - nr. formări 2006 - nr. formări propuse pentru 2007	
5. analiza planurilor de formare pentru anul 2007	ANPH	- nr. planuri formare 2007 analizate - nr. persoane cuprinse în formare/gen, vârstă, ocupație	Februarie 2007
6. elaborarea și publicarea pe site a hărții de formare 2007, la nivel național	ANPH	- procent de acoperire la nivel național	Martie 2007
7. transmiterea planurilor de formare profesională pentru anul 2008, la ANPH	angajatori	- procent angajatori care au transmis planuri - nr. planuri transmise la ANPH - nr. formări 2007 - nr. formări propuse pentru 2008	Ianuarie 2008
8. analiza planurilor de formare pentru anul 2008	ANPH	- nr. planuri formare 2008 analizate - nr. persoane cuprinse în formare/gen, vârstă, ocupație	Februarie 2008
9. elaborarea și postarea pe site a hărții de formare - 2008 - la nivel național	ANPH	- procent de acoperire la nivel național	Martie 2008
10. elaborarea unui studiu comparativ referitor la dinamica procesului de formare profesională în domeniul protecției și îngrijirii persoanelor cu handicap	ANPH	- procent de acoperire națională - nr. persoane incluse în formare/ocupații, vârstă, gen - rata accesului la formare - tipuri de formări - nr. standarde ocupaționale din domeniu	Decembrie 2008

V. Finanțare:

Finanțarea formării profesionale continue se face din următoarele surse:

- bugetul de stat;
- fonduri proprii ale angajatorilor;
- sponsorizări, donații, surse externe atrase - condițiile și formele în care se acordă sprijin financiar din surse externe se face conform legislației specifice în vigoare sau prevederilor acordurilor internaționale de cooperare la care România este parte;

- taxe de la persoanele participante.

VI. Monitorizarea planului național de formare:

Activitatea de monitorizare și evaluare are în vedere următoarele:

a) implementarea programelor de formare profesională, inclusiv a celor de instruire specifică, din punctul de vedere al tematicilor prevăzute, al numărului, vârstei și ocupației persoanelor angajate incluse în formare;

b) numărul și calitatea instruirii specifice;

c) numărul formărilor efectuate;

d) identificarea punctelor slabe în procesul de implementare a măsurilor din planurile operaționale.

Monitorizarea și evaluarea implementării planului național de formare sunt activități care pot determina revizuirea programei cadru, redefinirea sau diversificarea unor măsuri în cadrul planurilor operaționale, în funcție de dinamica procesului de formare profesională continuă.

Monitorizarea și evaluarea implementării planului național de formare sunt asigurate de Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap.

ANEXA Nr. 2

PROGRAMA-CADRU de instruire specifică a personalului implicat în protecția și îngrijirea persoanei adulte cu handicap

Specificații:

a) Programa cadru de instruire specifică a personalului implicat în protecția și îngrijirea persoanei adulte cu handicap stă la baza instruirii specifice organizate conform prevederilor Planului național privind formarea personalului din sistemul de protecție a persoanelor cu handicap.

b) Programa cadru cuprinde:

A. Planul programului de instruire:

a. disciplina/modulul și denumirea secvențelor de pregătire

b. număr ore de pregătire

B. Prezentarea fiecărei discipline/modul și a denumirii secvențelor:

a. obiective generale

b. obiective de referință

c. conținuturile de bază pe capitole/secvențe de pregătire teoretică sau practică

d. metode

e. mijloace de instruire, materiale de învățare

f. evaluare continuă, evaluare finală

c) Programa cadru răspunde obiectivelor Strategiei naționale pentru protecția, integrarea și incluziunea socială a persoanelor cu handicap în perioada 2006-2013, "Șanse egale pentru persoanele cu handicap - către o societate fără discriminări" și legislației privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap.

d) Programa cadru urmărește asigurarea, pentru personalul implicat, a unui fond de cunoștințe specifice domeniului handicapului, depășind modelele medicale, cunoștințe orientate spre încurajarea activității și participării persoanei cu handicap la viața comunității, spre dezvoltarea abilităților de trai independent, în vederea creșterii calității vieții.

e) Orice instruire specifică se realizează pe baza Programei cadru și se centrează pe ocupațiile grupului-țintă și pe specificul tipului de handicap.

A. PLANUL PROGRAMULUI DE INSTRUIRE

Nr. crt.	Disciplina/modului Denumirea secvențelor de pregătire	Număr ore		
		teoretică	practică	total
I.	Egalizarea șanselor pentru persoanele cu handicap I.1. Cadrul conceptual și abordări actuale I.2. Legislația națională, europeană și Regulile Standard privind egalizarea șanselor pentru persoanele cu handicap I.3. Contribuția personalului angajat și a comunității la procesul de egalizare a șanselor	28	14	42
II.	Servicii sociale. Programul individual de reabilitare și integrare socială. Planul individual de servicii II.1. Servicii sociale II.2. Programul individual de reabilitare și integrare socială. Planul individual de servicii	28	14	42
III.	Comunicarea interpersonală III.1. Importanța, funcțiile și factorii comunicării. Limbaje verbale, paraverbale, nonverbale și modalități alternative de comunicare III.2. Competențele personalului angajat necesare comunicării cu persoana cu handicap III.3. Exigențe specifice și reguli în comunicarea cu persoana cu handicap, familia acestuia sau reprezentanții săi legali	28	28	56
IV.	Planificarea activităților IV.1. Metodologia elaborării planificării IV.2. Modele de planificări raportate la diversitatea individuală	14	28	42
V.	Servicii de îngrijire personală și prim-ajutor V.1. Supravegherea stării de sănătate a persoanei cu handicap V.2. Descrierea serviciilor de îngrijire personală V.3. Primul-ajutor	14	28	42

VI.	Modul specific de activități practice Personalul angajat va demonstra, prin activități practice desfășurate pentru persoanele cu handicap cu care are raporturi de muncă, abilități pentru a se adapta la situații specifice. Obiectivele, conținutul și durata modulului vor fi stabilite pe baza fișei postului persoanei angajate și a problematicii specifice persoanei cu handicap de care se ocupă.			
VII.	Evaluare finală			12

B. DISCIPLINE/MODULE. SECVENȚE DE PREGĂTIRE

DISCIPLINA/MODULUL I Egalizarea șanselor pentru persoanele cu handicap

Obiective generale:

a) Cunoașterea, înțelegerea și utilizarea adecvată a principiilor, noțiunilor și termenilor din domeniul handicapului și al drepturilor omului, de exemplu: handicap, șanse egale, egalizarea șanselor, reabilitare, terapie, compensare, calitatea vieții, accesibilități, integrare, proces de incluziune socială etc.

b) Explicarea și demonstrarea importanței recuperării, activității și participării persoanei cu handicap la viața comunității.

c) Deprinderi și obișnuințe de identificare a barierelor și facilitatorilor existenți în mediul fizic, social și atitudinal în care trăiește persoana cu handicap.

d) Stabilirea serviciilor sociale și a sprijinului necesar pentru persoana cu handicap.

e) Identificarea acțiunilor necesare în diferite domenii pentru egalizarea șanselor pentru persoana cu handicap.

f) Promovarea drepturilor omului. Recunoașterea dimensiunii individuale a drepturilor omului. Abordarea și rezolvarea problemelor persoanelor cu handicap prin prisma drepturilor omului.

g) Implicare în procesul de aplicare a **Convenției** Europene a Drepturilor Omului, a Regulilor Standard privind egalizarea șanselor pentru persoanele cu handicap, a prevederilor **Constituției** României, a Strategiei naționale pentru protecția, integrarea și incluziunea socială a persoanelor cu handicap în perioada 2006-2013 și a altor documente europene și internaționale.

h) Valorizarea persoanei cu handicap. Recunoașterea demnității și valorii sale, indiferent de tipul și gradul handicapului.

i) Recunoașterea și promovarea calităților și competențelor persoanei cu handicap.

Nr. crt. învățare	Obiective de referință Criterii de evaluare	Conținuturile de bază pe capitole/secvențe de pregătire teoretică sau practică	Metode de instruire	Mijloace de materiale de

1. I.1.	La sfârșitul sesiunii, Secvența I.1. participanții la Cadrul conceptual și abordări instructive vor fi capabili să:	Secvența I.1. Cadrul conceptual și abordări actuale	Secvența I.1. Cadrul conceptual și abordări actuale	Secvența
I.1.1.:	Secvența I.1.1.:	Definirea conceptelor	Definirea conceptelor	Secvența
în grupuri	și prezenta barierele și activitate, participare, facilitatorii din mediul șanse egale, egalizarea persoanelor cu handicap. fizic, social și atitudinal, șanselor, calitatea care condiționează vieții, integrare, dezavantajele/handicapul pe incluziune, care îl are o persoană accesibilitate și altele persoanei cu handicap. încadrată într-un anumit tip de descriere, pe baza unor cazuri concrete, factorii care influențează care influențează sintetiza informații relevante activitatea și și utile pentru aprecierea participarea persoanei cu respectării drepturilor handicap (tipul și gradul persoanei cu handicap în de handicap, starea de comunitate, pentru evaluarea sănătate, mediul fizic, nivelul procesului de social și atitudinal și egalizare a șanselor factorii personali)	1. Definiția handicapului Activitatea și participarea persoanei cu handicap. Definiții operaționale 2. Factorii care influențează activitatea și participarea persoanei cu handicap. 3. Reabilitare, terapie, și grad de handicap compensare, educație. 4. Șanse egale și egalizarea șanselor pentru persoanele cu handicap. 5. Conceptul modern de calitate a vieții. 6. Integrarea și incluziunea. Distincții terminologice.	Prelegere interactivă Problematizare Dezbatere Lucru în grup Studii de caz Demonstrație Focus-grup	- sala: un adecvat lucrului plen și pe - flipchart, retroproiector, pentru ecran de video, casete - suport de - Convenția Drepturilor revizuită, Socială revizuită, în Internațională Dizabilității
și	priveste serviciile prestate,			

etc.	fizic, social și asigurarea calității vieții atitudinal pentru o sale. persoană cu un anumit tip			Sănătății
I.1.2.:	și grad de handicap Secvența I.1.2.: Secvența I.1.2.: - prezintă exemple de Abordări actuale Abordări actuale nevoi individuale de - Drepturile omului, spațiu - Capacitatea de raportare la asistență și îngrijire și fundament al evaluării și drepturile și libertățile modalități de satisfacere rezolvării problemelor fundamentale în rezolvarea a lor în comunitate persoanelor cu handicap; problemelor persoanei cu - enumere drepturile și drepturile omului în handicap libertățile fundamentale Declarația Universală a - Capacitatea de stabilire a ale omului înscrise în Drepturilor Omului, Convenția unor obiective ale propriei Declarația Universală a Europeană a Drepturilor activități, privind dobândirea Drepturilor Omului, Omului revizuită și și asigurarea exercitării Convenția Europeană a Constituția României; drepturilor de către persoana Drepturilor Omului documente care aprofundează cu handicap revizuită și Constituția drepturile persoanei cu bibliografice - Demonstrarea prin exemple a României handicap dimensiunii individuale, - de exemplu privind - Universalitatea și universalității și importanța raportării la caracterul indivizibil al interdependenței Drepturilor drepturile omului pentru drepturilor omului Omului (de ex. interesul rezolvarea problemelor - Dimensiunea individuală a superior al persoanei cu persoanei cu handicap drepturilor omului handicap este asigurat atunci - argumenteze importanța - Drepturile persoanei cu când toate drepturile sale dimensiunii individuale a handicap în legislația sunt respectate) drepturilor omului, românească - Argumentarea importanței centrarea pe nevoile - Exemple de probleme ale luării în considerare a individuale de asistență persoanei cu handicap aspectelor pozitive ale și îngrijire ale rezolvate pe baza drepturilor persoanei cu handicap persoanei adulte cu omului			

	handicap	- Modele competențiale, opuse		
	- prezinte exemple	celor deficitariaste,		
	privind necesitatea	orientate spre ceea ce poate		
	respectării tuturor	face persoana cu handicap,		
	drepturilor persoanei cu	spre stimularea activității		
	handicap	și participării acesteia		
	- argumenteze importanța			
	abordărilor actuale care	Secvența I.2.	Secvența I.2.	Secvența
I.2.	Secvența I.2.			
	valorizează	Legislația națională,	Legislația	Legislația
	națională, Legislația națională,			
	competențele, ceea ce	europeană și Regulile	națională,	europeană și
	Regulile europene și Regulile	Standard		
	poate face persoana cu	Standard privind egalizarea	europeană și	Standard
	privind egalizarea șanselor			
	handicap și să realizeze	șanselor pentru persoanele cu		egalizarea
	șanselor pentru persoanele cu	handicap.		
	critica activităților		Regulile	pentru
	persoanele cu	- Argumentarea importanței		
	care se limitează la	- Prezentarea conținutului	Standard	
	handicap. principiilor și prevederilor			
	îngrijirile medicale	documentelor:	privind	- Retroproiector
	legislației pentru calitatea			
	- enumere Regulile	Strategia națională pentru	egalizarea	folii
	pentru vieții și incluziunea socială			
	Standard pentru	protecția, integrarea și	șanselor pentru	retroproiecție,
	cu a persoanei cu handicap			
	egalizarea șanselor	incluziunea socială a	persoanele cu	prezentarea
	fiecărei	- Enumerarea Regulilor		
	pentru persoanele cu	persoanelor cu handicap în	handicap.	reguli
	standard	Standard și prezentarea		
	handicap	perioada 2006-2013; Legea	Prelegere	- Mesaj audio
	cu conținutului/măsurilor de			
	- prezinte, în cazuri	privind protecția și	Conversație	prezentare
	de implementare			
	concrete, măsuri de	promovarea drepturilor	Dezbateri	
	experiențe,	- Capacitate de identificare a		
	înălțurarea a obstacolelor	persoanelor cu handicap;	Focus-grup	interviuri,
	soluții măsurii în care sunt			
	în calea participării	Carta Europeană a Drepturilor	Activități	- Documente:
	statate respectate	Regulile Standard		
	legale	Omului - revizuită; Regulile	desfășurate	ale unor
	asociații și într-o anumită comunitate			
	- argumenteze importanța	Standard;	pe grupe	fundații
	din Capacitate de formulare a			
	comunității locale și a	- Importanța Regulilor	Referat	
	comunitate	propriilor îndatoriri în ceea		
	personalului angajat în	Standard și a recomandărilor		
	egalizarea șanselor	ce privește respectarea		
		din alte documente naționale		
		legislației		

<p>- identifice obiective, activități și procese de egalizare a șanselor la realizarea cărora ar putea contribui</p> <p>- prezinte activități orientate spre asigurarea calității vieții persoanei cu handicap</p> <p>- prezinte activități orientate spre găsirea unui loc de muncă persoanei cu handicap, pregătirea acestora pentru obținerea postului și păstrarea locului de muncă</p> <p>- prezinte activități necesare pentru obținerea tuturor drepturilor persoanei cu handicap</p> <p>- prezinte activități vizând participarea persoanei cu un anumit tip de handicap la viața comunității (cetățenești, culturale, de petrecere a timpului liber)</p>	<p>și internaționale pentru egalizarea șanselor pentru persoanele cu handicap și calitatea vieții acestora</p> <p>- Precondiții pentru o participare echitabilă: creșterea gradului de conștientizare, îngrijirea medicală, reabilitare, servicii de sprijin.</p> <p>- Domenii țintă pentru participare egală: accesibilitatea, accesul la mediul ambiant, accesul la informații și comunicare; educația; ocuparea forței de muncă; viața de familie și integritatea personală; cultura; recrearea și sporturile; religia</p> <p>- Implementarea măsurilor privind egalizarea șanselor pentru persoanele cu handicap;</p> <p>Mecanismul de monitorizare</p>	<p>Secvența I.3.</p> <p>Contribuția personalului angajat și a comunității la procesul de egalizare a</p>	<p>Secvența I.3.</p> <p>Contribuția personalului și a comunității</p>
<p>I.3. Contribuția angajat și a comunității la activității în echipa</p>	<p>Secvența I.3. Contribuția personalului angajat și a comunității la procesul de egalizare a</p>	<p>Secvența I.3. Contribuția personalului angajat și a</p>	<p>Secvența personalului și a comunității</p>

la egalizare	procesul de egalizare a multidisciplinară și a șanselor	șanselor	comunității la procesul de
șanselor	colaborării cu familia șanselor	- Caracteristicile unei bune	procesul de
adapdat	persoanei cu handicap sau care are nevoie o persoană cu	- Identificarea sprijinului de politici pentru egalizarea șanselor	egalizare a
frontale	cu reprezentantul legal un anumit specific, în ceea ce	șanselor	- Spațiu
grupe	privește: tipul și gradul	- Contribuția personalului	activităților
Flipchart	handicapului, vârstă; mediul	angajat la implementarea Regulilor Standard și la	și pe
și	în care trăiește.	respectarea legislației,	-
pentru	Identificarea nivelului	exemple	- Retroproiector
retroproiector	procesului de egalizare a șanselor în comunitatea în	- Principiile normalizării: incluziune, stimulare,	folii
sociale	care trăiește persoana cu	valorizare, autocontrol;	Brainstorming
presă	handicap	Strategii privind reducerea	- Hărți
		- Prezentarea de soluții	- Extrase din
		izolării și incluziunea pentru asigurarea calității sociale	
		vieții persoanei cu handicap,	
		- Contribuția personalului integrării sale sociale și	
		angajat și a comunității la profesionale	
		asigurarea calității vieții persoanei cu handicap	
		- Promovarea și susținerea integrării în muncă a	
		persoanei adulte cu handicap	
		- Alternative bazate pe comunitate	
		- Echipa multidisciplinară - condiție a promovării	
		drepturilor persoanei cu handicap	
		- Necesitatea echipei	

crt. învățare		pregătire teoretică sau practică		materiale de
1. II.1. sociale spațiu lucrului în plen grupuri markere, folii retroproiector, proiectie; audio- video curs recomandări bibliografice de	La sfârșitul acestei secvențe, Secvența II.1. participanții vor fi capabili Servicii sociale să: - Cunoașterea, denumirea - argumenteze importanța și localizarea serviciilor sociale pentru serviciilor sociale calitatea vieții persoanei cu existente în comunitate handicap, pentru reabilitarea - Identificarea și incluziunea sa socială și serviciilor necesare profesională, pentru prevenirea persoanei cu handicap și instituționalizării argumentarea importanței prezinte tipologia lor serviciilor sociale, așa cum - Capacități necesare sunt prezentate în legislația asigurării participării românească persoanei cu handicap la descrie fiecare tip de serviciile recomandate serviciu și să explice prevenirea excluziunii prin Programul sociale individual de localizeze în comunitatea reabilitare și integrare locală și în județ, serviciile învățare permanentă socială și Planul sociale existente individual de servicii orientare pentru necesare persoanei cu handicap integrarea, readaptarea și reeducarea profesională ameliorative îngrijire vizând importanța cunoașterii nevoilor sănătatea și siguranța	Secvența II.1. Servicii sociale 1. Definiția și importanța serviciilor sociale 2. Serviciile sociale în legislația românească 3. Tipologia serviciilor sociale: 3.1. Servicii de organizare și dezvoltare comunitară pentru încurajarea participării, serviciile recomandate prevenirea excluziunii sociale 3.2. Activități de învățare permanentă Planul 3.3. Sprijin și orientare pentru integrarea, readaptarea și reeducarea profesională 3.4. Servicii de îngrijire vizând sănătatea și siguranța	Secvența II.1. Servicii sociale - Prelegere interactivă - Studii de caz - Metode activ- participative: elaborare și dezbatere de alternative și proiecte de intervenție personalizate - Lucrul în grup - Demonstrația (prezentarea de bune practici, noi alternative)	Secvența Servicii - sala: un adecvat și pe - flipchart, retroproiector, pentru ecran de video, casete - suport de -

<p>individuale de asistență, îngrijire și integrare socială ale persoanei cu handicap</p> <p>- colaboreze cu membrii echipei multidisciplinare</p> <p>- să implice în obținerea și oferirea de informații pertinente necesare elaborării Programului individual de reabilitare și integrare socială și a Planului individual de servicii</p> <p>- faciliteze schimburile de informații între persoana cu handicap și serviciul social, manager de caz, autorități etc.</p> <p>- participe la stabilirea obiectivelor</p> <p>- respecte recomandările specialiștilor</p> <p>- contribuie la selecționarea serviciilor specializate</p> <p>- antreneze persoana cu handicap în elaborarea documentelor/planurilor/ programelor care o privesc, să</p>	<p>3.5. Servicii de suport pentru autogospodărire și locuire independentă</p> <p>3.6. Servicii medicale, de sprijin comportamental și medical excepțional</p> <p>3.7. Servicii de recuperare și reabilitare</p> <p>3.8. Servicii de reabilitare și adaptare a mediului</p> <p>3.9. Mijloace adaptative: Cârje; Cadru; Fotoliu rulant; Proteze; Orteze; Ochelari; Tehnologii informaționale de acces</p> <p>3.10. Transferul/ transportul persoanei cu handicap la serviciile recomandate</p>	<p>Secvența II.2.</p>	<p>Secvența II.2.</p>
<p>II.2. Secvența II.2. respecte opțiunile și deciziile individuale de Programul individual de acesteia integrare/reabilitare și integrare socială</p>	<p>- Programul individual de reabilitare și integrare socială</p>	<p>- Programul individual de reabilitare și</p>	<p>Programul reabilitare și</p>

individual de servicii	Planul individual de servicii	- Planul individual de servicii	integrare socială	Planul
Programe de integrare	- Capacitatea de a antrena persoana cu handicap în planificarea propriului viitor	- Rolul personalului angajat în identificarea activităților și serviciilor de care persoana cu handicap are nevoie în procesul de incluziune socială	individual	- modele de servicii individuale
Planuri de servicii	- Capacitatea de a-i prezenta alternative și de a respecta opțiunea și decizia lui	- Colaborarea cu specialiștii (manager de caz, medic, asistent social, psiholog etc.).	- Metode activ-participative:	reabilitare și socială și individuale de
cas audiovizual curs, exemple de individuale de integrare	- Capacitatea de a stabili nevoile individuale de asistență și îngrijire și sprijinul necesar	și rezolvare de probleme	- problematizare	studii de prezentate
Planuri de servicii	grade de funcție de contexte	de caz, medic, asistent social, psiholog etc.).	și cursanților de stabilire a serviciilor sociale și a sprijinului	socială și individual de pe tipuri și handicap, în diferite
socială		- Structura Programului individual de reabilitare și integrare socială	pentru anumite persoane adulte cu handicap	
Planuri		- Structura Planului echipei de specialiști și de a colabora la elaborarea și aducerea la îndeplinire a Planului individual de servicii	activitatea cursanților de analiză a structurii unor	
		- Recomandările înscrise în Planul individual de servicii și activitatea personalului angajat	- Programe de reabilitare și integrare și a unor	
		- Implementarea Programului individual de reabilitare și	individuale de servicii	
			- activități desfășurate pe	

		integrare socială și a	grupe
		Planului individual de	- studii de caz
		servicii	
		- Monitorizarea	
		implementării Planului	
		individual de servicii	
		- Tipuri de informații	
		obținute și prezentate	
		de personalul angajat	
		necesare echipei	
		multidisciplinare,	
		serviciilor sociale,	
		managerului de caz	
		- Competențe necesare	
		pentru a oferi	
		alternative și a	
		respecta opțiunile	
		persoanei cu handicap	

DISCIPLINA/MODULUL III Comunicarea interpersonală

Obiective generale:

- a) Cunoașterea factorilor comunicării interpersonale și luarea lor în considerare în situații concrete de comunicare.
- b) Comunicarea eficientă cu persoana cu handicap, cu respectarea demnității și particularităților individuale.
- c) Realizarea de materiale de sprijin având în vedere deficiența și particularitățile persoanei cu handicap.
- d) Utilizarea adecvată a limbajelor verbale, paraverbale, nonverbale și a modalităților alternative de comunicare.
- e) Dezvoltarea capacității de a educa persoana cu handicap în vederea ameliorării comunicării.
- f) Dezvoltarea capacității de a comunica eficient cu familia și profesioniștii.

g) Sprijinirea și organizarea utilizării tehnologiilor informaționale și a tehnologiilor de acces.

Nr. Mijloace de instruire, materiale de învățare	Obiective de referință Criterii de evaluare	Conținuturile de bază pe capitole/secvențe de pregătire teoretică sau practică	Metode de formare
1.	La sfârșitul acestei Secvențe III.1.: - descrie și să explice importanța, funcțiile și factorii comunicării. Limbaje verbale, paraverbale, nonverbale și modalități de comunicare. - prezintă și să explice importanța, funcțiile și factorii comunicării. - prezintă exemple și să explice importanța limbajelor verbale, paraverbale și nonverbale și a modalităților alternative de comunicare. - prezintă exemple și să explice importanța limbajelor verbale, paraverbale și nonverbale și a modalităților alternative de comunicare.	Secvența III.1.: Importanța, funcțiile și factorii comunicării. Limbaje verbale, paraverbale, nonverbale și modalități de comunicare. - Definiția comunicării - Comunicarea cu persoana cu handicap - condiție a reducerii izolării, prevenirii depresiei și asigurării calității vieții - Funcțiile comunicării - Condiții minime fundamentale de realizare a comunicării - Cele mai frecvente coduri utilizate în comunicarea dintre personalul angajat și persoana cu handicap - Modalități alternative de comunicare: limbaj mimico-gestual, labiolectură, scriere Braille ș.a. - Importanța repertoriului comun (coduri, cunoștințe anterioare) Utilizarea	Secvența III.1.: Importanța, funcțiile și factorii comunicării. Limbaje verbale, paraverbale, nonverbale și modalități alternative de comunicare - Prelegere interactivă - Studii de caz - Problematizare și rezolvare de probleme - Conversația și explicația - Demonstrația (prezentarea de modele de comunicare cu persoane încadrate în diferite grade și tipuri de handicap, în diferite situații)

	comunicare	pentru realizarea comunicării	
	- enumerare factorii	- Factorii comunicării	
	comunicării	și adaptarea	
	interpersonale	interpersonale:	
	- prezintă exemple din	1. Variabile în raport cu	
	care reies cunoașterea	Respectarea	
	și înțelegerea	emițătorul	
	factorilor care	persoanei cu	
	condiționează	handicap în	
	comunicarea	receptorul	
	interpersonală	comunicare	
	- prezintă exemple din	3. Variabile în raport cu mesajul	
	care reies cunoașterea	Utilizarea	
	și înțelegerea	4. Variabile în raport cu canalul	
	importanței	paralimbajelor	
	feed-back-ului în	de transmisie.	
	comunicarea	și comunicării	
	interpersonală	empatice	
	- identifice	Capacitate de	
	capacitățile persoanei	realizare a unor	
	Secvența III.2.:	mijloace de	
	cu handicap de receptare	suport simple	
	Competențele	pentru o	
	și înțelegere a	comunicare	
	personalului angajat	eficientă	
	mesajelor verbale și		
	cu necesare comunicării		
	nonverbale, în contextul	Secvența III.2.: Competențele	Secvența III.2.:
	persoana cu	personalului angajat necesare	Competențele
	handicap	comunicării cu persoana cu	personalului angajat
	comunicării zilnice	handicap	necesare comunicării
	sala: un spațiu	- Cunoașterea de către personalul	persoana cu handicap cu
	- identifice	angajat a competențelor și	- metode
	adecvat lucrului în	performanțelor lingvistice ale	activ-participative, -
	și pe grupuri	persoanei cu handicap	centrate pe
	flipchart, markere,	- Comunicarea verbală cu persoana	problematizare și plen
	verbale și nonverbale și	cu handicap. Importanța	rezolvare de probleme -
	comunicării verbale. Principalele	vizând alegerea	

retroproiector, folii			
a funcționalității pentru retroproiector,	tulburări de limbaj. Adaptarea	limbajelor verbale,	
comunicării persoanei cu	comunicării verbale a personalului	nonverbale, a	ecran
de proiecție,			
handicap, în diferite	angajat la cerințele speciale ale	paralimbajelor și a	
video, casete			
contexte	persoanei cu handicap	modalităților	
audio-video, power			
- detecteze preferințele	- Comunicarea nonverbală. Rolul	alternative în cazul	
point;			
privind stilul de	specific în comunicarea cu	comunicării cu persoane	-
suport de curs			
comunicare	persoana cu handicap deținut de:	cu diferite tipuri și	-
recomandări			
- structureze	focalizarea privirii, mimică și	grade de handicap, în	
bibliografice			
informațiile obținute și	gesturi, atingeri (mângâiere, semn	diferite contexte.	-
portofolii			
să stabilească	tactil de atenționare, susținerea	- dezbateri	
obiectivele comunicării	persoanei ș.a.), pictograme.	- joc de rol	
cu persoana cu handicap,	Comunicarea totală.	- studii de caz	
condițiile de realizare	Necesitatea stimulării comunicării	- problematizarea	
și forma de comunicare	nonverbale la diferite categorii		
- stabilească forma de	de persoane cu handicap		
comunicare dominantă și	- Stimularea și dezvoltarea		
limbajele	conduitelor verbale și nonverbale		
corespunzătoare în	la persoana cu handicap. Rolul		
funcție de deficiență	personalului angajat în		
- stabilească împreună	ameliorarea comunicării persoanei		
cu persoana cu handicap	cu handicap (cu el, cu alți membri		
codul de comunicare,	ai familiei, în diferite contexte)		
formulele de adresare	- Diversificarea comportamentelor		
reciprocă și cele mai	și activităților personalului		
potrivite gesturi	angajat în condițiile unor		
- realizeze comunicarea	deficiențe și tulburări specifice:		
utilizând semnele	tulburări pe fondul deficiențelor		
verbale și nonverbale	psihice, persoana cu		
cunoscute și înțelese de	surdo-cecitate, autism, afazie		

persoana cu handicap	(persoana cu afazie în urma unui	
- realizeze comunicarea,	accident vascular cerebral),	
manifestând respect	tulburări de limbaj asociate altor	
pentru persoana cu	deficiențe ș.a.	
handicap și preferințele	- Mijloace care facilitează	
sale	comunicarea. Activitatea	
- verifice înțelegerea	personalului angajat pentru	
mesajului transmis	selectarea și realizarea unor	
- utilizeze feed-back-ul	mijloace facilitatoare specifice.	
și să adapteze	Exigențe privind realizarea	
comunicarea la	pictogramelor, diagramelor	
modificările survenite	tactile, semnelor și semnalelor de	
în comportamentul	diferite categorii, selecția	
persoanei asistate	elementelor din unele limbaje	
- realizeze mijloace de	(limbajul Makaton)	
suport pentru	Secvența III.3.:	Secvența III.3.:
Secvența III.3.:		
comunicarea nonverbală	Exigențe specifice și reguli în	Exigențe specifice și
Exigențe specifice și		
- încurajeze persoana cu	comunicarea cu persoana cu	reguli în comunicarea
reguli în comunicarea		
handicap să utilizeze	handicap și familia acestuia	cu persoana cu handicap cu
persoana cu		
mimica, gestul, desenul	- Comunicarea între personalul	și familia acestuia
handicap și familia		
ș.a. pentru a se face	angajat și familia/reprezentantul	- Prelegere
acestuia		
înțeleasă	legal al persoanei cu handicap.	- Conversația euristică -
sală: un spațiu		
	Importanța și finalitățile	- Problematizare și
adecvat lucrului în		
	comunicării. Exigențe specifice	rezolvare de probleme plen
și pe grupuri;		
	- Comunicarea între persoana de	- Activități pe grupe -
flipchart, markere,		
	sprijin și specialiști (medic,	de cursanți
retroproiector, folii		
	psiholog, asistentul social,	
pentru retroproiector,		
	manager de caz, kinetoterapeut,	
de proiecție,		ecran
	logoped ș.a.). Importanța și	
video, casete		
	finalitățile comunicării. Exigențe	

audio-video, Power Point		specifice. Activitatea personalului angajat în vederea respectării recomandărilor specialiștilor	
suport de curs		Prevenirea și rezolvarea conflictelor. Strategii, metode și tehnici în prevenirea și rezolvarea conflictelor	-
recomandări bibliografice			

DISCIPLINA/MODULUL IV
Planificarea activităților

Obiective generale:

a) Dezvoltarea competențelor personalului angajat privind:

- antrenarea persoanei cu handicap în planificarea activităților;
- prezentarea de alternative;
- medierea soluțiilor și respectarea deciziei persoanei cu handicap;
- consultarea familiei/reprezentanților legali;

b) Explicarea, demonstrarea importanței reabilitării, activității și participării persoanei cu handicap în comunitate.

c) Acordarea ponderii cuvenite în planificare a activităților vizând reabilitarea, activitatea și participarea persoanei cu handicap în comunitate; specificarea în planificare a activităților persoanei cu handicap în diferite domenii.

d) Definirea operațională a obiectivelor planului în termeni de comportament observabil și măsurabil, cu precizarea condițiilor necesare și a suportului primit de persoana cu handicap, precum și a reușitelor minimale.

e) Planificarea corectă și realistă a activității, având în vedere interesul superior al persoanei cu handicap, respectarea tuturor drepturilor sale.

f) Adaptarea planificării în funcție de situațiile nou apărute, de autoevaluarea și rezultatele evaluării/monitorizării.

Nr. de	Criterii de	Conținuturile de bază pe	Mijloace
--------	-------------	--------------------------	----------

crt. materiale învățare	Obiective de referință evaluare	capitole/secvențe de pregătire teoretică sau practică	Metode de formare	instruire, de
1.	La sfârșitul secvenței, spațiu - Capacitatea de participanții vor fi lucrului în a propune capabili să: grupuri activități - argumenteze importanța Flipchart, necesare în toate antrenării persoanei cu markere, domeniile care handicap în planificarea retroproiector, asigură activității reabilitarea și - creeze condițiile retroproiector, incluziunea necesare pentru ca proiectie, socială persoanei cu handicap casete - Capacitate de să-i fie respectate video, estimare corectă opțiunile; să medieze Point a priorităților găsirea soluțiilor și a duratei optime planificări optime a - cunoască documentele individuale activităților care orientează planificate planificarea în timp a - Capacitate de activităților Auto-îngrijire definire Împreună cu persoana cu handicap va reuși să: operațională a cunoștințelor obiectivelor în - stabilească termeni de activitățile specifice Viața de familie comportament - ierarhizeze Interacțiuni și relații observabil și activitățile ce urmează interpersonal; măsurabil, cu a fi derulate Arii majore de viață: precizarea - estimeze perioada de condițiilor timp necesară derulării civilă	- Importanța planificării activităților pentru calitatea vieții, reabilitarea și incluziunea socială a persoanei cu handicap, pentru eficiența muncii personalului angajat - Stabilirea activităților reabilitarea și specifice. Repere în planificarea activităților: a. Programul individual de reabilitare și integrare socială și Planul individual de servicii b. Domeniile activității și participării: Comunicare Mobilitate Sarcini și solicitări generale Viața de familie Interacțiuni și relații interpersonale; Arii majore de viață: Comunitate, viață socială și civilă	- Expunere - Metode activ-participative centrate pe analiza unor planificări și elaborarea de folii planificări centrate pe nevoile persoanei cu handicap - Exerciții de definire operațională a obiectivelor, având în vedere diversitatea individuală și a condițiilor/mediului - Lucru în grup - Dezbateri - Explicația - Conversație euristică	- Sala: un adecvat plen și pe - folii ecran de video, audio-Power - Suport de

	necesare și a	
fiecărei activități în	c. Principalele arii de	
parte	suportului primit	
	activitate ale personalului	
	de persoana cu	
- definească operațional	angajat:	
	handicap, precum	
obiectivele pe termen	Acordarea îngrijirilor igienice	
	și a reușitelor	
lung, mediu și scurt	Asigurarea alimentației și	
	minimale	
- definească operațional	hrănirii	
	- Capacitate de	
obiectivele activității	Adaptarea mediului	
	autoevaluare a	
zilnice	Supravegherea stării de	
	propriei	
- stabilească durata	sănătate și respectarea	
activități, având		
zilnică a fiecărei	recomandărilor specialiștilor	
	în vedere: gradul	
activități	Comunicarea cu persoana cu	
	de satisfacție a	
- realizeze planificarea	handicap	
	persoanei cu	
- colaboreze cu familia	Asistarea activității și	
	handicap față de	
- consulte managerul de	participării în familie și	
	serviciile	
caz și specialiștii în	comunitate	
	oferite ---	
definitivarea	Asistarea educației permanente	
	Respectarea	
planificării pe termen	Asistarea integrării	
	recomandărilor	
lung	profesionale a persoanei cu	
	Programului	
- adapteze planificarea	handicap	
	individual de	
în funcție de situații	Reprezentarea persoanei cu	
	reabilitare și	
nou apărute	handicap și promovarea	
	integrare socială	
- adapteze planificarea	drepturilor sale	
	și a Planului	
la solicitarea persoanei	- Definirea operațională a	
	individual de	
cu handicap, având în	obiectivelor activităților	
	servicii	
vedere preferințele,	propuse. Exigențe ale	
satisfacția și interesul	operaționalizării obiectivelor	
superior al persoanei cu	- Cunoașterea persoanei cu	
handicap	handicap - condiție a	
- evalueze propria	operaționalizării obiectivelor.	

activitate având în	Exemple de obiective	
vedere satisfacția	operaționale pe tipuri de	
persoanei cu handicap	activități	
față de serviciile	- Principiile și regulile	
oferite	lucrului bine făcut	
- evalueze propria	(praxiologiei)	
activitate având în	- Ierarhizarea pertinentă a	
vedere exigențele	acțiunilor specifice	
specialiștilor și ale	- Principii și reguli în	
serviciilor sociale	estimarea timpului și	
specializate	perioadelor de timp	
- adapteze planificarea	- Flexibilizarea planificării	
în funcție de situațiile	și reversibilitatea deciziei	
nou apărute, de	- Modele de planificări având	
autoevaluarea și	în vedere o diversitate de	
rezultatele	situații specifice	
evaluării/monitorizării	- Modalități de implicare a	
	persoanei cu handicap	
	- Analiza propriei activități	
	desfășurate pe baza	
	planificării (puncte tari,	
	puncte slabe, amenințări,	
	oportunități).	
	- Managementul calității.	
	Evaluarea internă și externă a	
	calității	

Obiective generale:

- a) Dezvoltarea competențelor necesare urmării funcțiilor vitale și identificării schimbărilor în starea de sănătate a persoanei cu handicap.
- b) Acordarea primului - ajutor și a oricăror măsuri care se impun.
- c) Dezvoltarea competențelor necesare acordării îngrijirilor personale concomitent cu cele necesare stimulării autonomiei personale și sociale a persoanei cu handicap.
- d) Respectarea deontologiei medicale.
- e) Respectarea prescripțiilor medicale.
- f) Respectarea drepturilor persoanelor cu handicap.
- g) Educarea competențelor lucrului în echipă.

Nr. de crt. materiale învățare	Criterii de Obiective de referință evaluare	Conținuturile de bază pe capitole/secvențe de pregătire teoretică sau practică	Metode de formare/instruire,	Mijloace de instruire,
1.	La sfârșitul secvenței, amenajat - Urmărirea participanții vor fi efectuate conștiincioasă și capabili să: demonstrațiilor și și permanentă a - identifice schimbările activităților funcțiilor stării de sănătate practice vitale - monitorizeze funcțiile vitale Materiale: - Capacitate de fișe - sesizare a - aplice măsurile care medicale/dosare ale modificărilor se impun în cazul în starea abaterii de la valorile planșa cu persoanei cu normale a parametrilor handicap bune măsurăți observații - Promptitudinea, - enumerare simptomele de analog rapiditatea și	- Monitorizarea funcțiilor vitale - Realizarea activităților și procedurilor medicale de către personalul cu pregătire specială - Cunoașterea persoanei cu handicap, demersuri ale personalului angajat și în urma preluării informațiilor de la medic, familie și din datele anamnezei - Observarea persoanei cu	- Demonstrația - Problematizarea - Rezolvarea de probleme - Lucrări practice și - studiul documentelor/ fișelor - Conversația - Explicația - Exerciții - Studii de caz	- Spațiu pentru - Spățiu termometre, persoanei handicap, regulile unei - Spățiu

	ordin somatic ale	handicap	- Lucru în grup	celui în
care	hotărârea în			trăiește
	schimbării stării de	- Satisfacerea nevoii persoanei		
persoana cu	acordarea			
	sănătate	cu handicap de a se mișca și de		
handicap	ajutorului către			
	- aplice tehnici de	a avea o bună postură		-
Termometru	persoana cu			
	utilizare a	- Satisfacerea nevoii de a fi		-
Materiale	handicap			
	termometrului, de luare	curat		igienico-
sanitare și	- Capacitatea de			de ajutor în
	a pulsului	- Îngrijiri personale în ceea		
caz de	a identifica			
	- utilizeze tehnici de	ce privește îmbrăcarea și		
urgență.	ajutorul necesar			
	îngrijire, manipulare și	dezbrăcarea		
	și cine trebuie			
de prim-ajutor		- Menținerea temperaturii		
	să-i ofere			
- administreze		corpului în limite normale		
	- Capacitatea			
medicamentele după		- Satisfacerea nevoii de a bea		
		de a face față		
prescripțiile medicului	și de a mânca. Îngrijiri			
	unor situații			
- asiste persoana cu	specifice și stimularea			
	neprevăzute			
handicap în îngrijirile	autonomiei			
	- Capacitatea de			
igienice		- Satisfacerea nevoii de a		
	a acorda corect			
- asigure condițiile	elimina. Îngrijiri specifice în			
	îngrijirile			
igienice ale spațiului	situații particulare			
	personale			
personalizat	Stimularea autonomiei			
	- Respectarea			
- asiste persoana cu	- Prevenirea pericolelor.			
	normelor			
handicap în hrănire,	Asigurarea			
	igienico-sanitare			
îmbrăcare, deplasare,	securității/siguranței fizice			
	- Acordarea			
respectând prescripțiile	și afective			
	îngrijirilor			
medicale și condițiile	- Îngrijiri specifice pentru			
	personale, având			
asigurării securității	asigurarea somnului și			
	în vedere și			
persoanei cu handicap	prevenirea tulburărilor			
	stimularea			
- stabilească meniul	- Igiena spațiului personalizat			
	activității și			
- monitorizeze	- Satisfacerea nevoii de a			
	participării			
respectarea meniului și	acționa conform credințelor și			
	persoanei cu			
calitatea hranei	valorilor			

	handicap,	
- asiste/sprijine	perspectiva	- Prevenirea îmbolnăvirilor
hrănirea persoanei cu	autonomiei	- Satisfacerea nevoii de a fi
handicap	personale și	util și de a se realiza
- asigure	sociale	- Satisfacerea nevoii de a se
confortul/starea de bine		odihni și recrea
în timpul mesei		- Satisfacerea nevoii de a
- asigure în așa fel		învăța
îngrijirile încât să		- Administrarea corectă a
stimuleze și autonomia		medicamentelor
personală și socială a		- Recomandări și
persoanei cu handicap		contraindicații în funcție de
		fișa postului
		- Diversitatea individuală a
		trebunțelor și modalităților
		specifice de satisfacere:
		îngrijiri specifice persoanelor
		cu HIV/SIDA, boli ale
		aparaturii digestive, cu diabet,
		TBC, cancer, anumite obiceiuri
		alimentare ș.a.
		- Stimularea autonomiei
		personale a persoanei cu
		handicap
		- Primul ajutor. Îngrijiri
		acordate urgențe.

Personalul angajat va demonstra, prin activități practice desfășurate cu persoane cu handicap cu care are raporturi de muncă, utilizarea conceptelor studiate, formarea deprinderilor și a capacității de utilizare a cunoștințelor într-o situație dată, adoptarea unei atitudini și comportament adecvat într-o situație particulară, interiorizarea valorilor drepturilor omului.

Obiectivele, conținutul și durata modulului vor fi stabilite pe baza fișei postului persoanei angajate și a problematii specifice persoanei cu handicap de care răspunde.

MODULUL/DISCIPLINA VII Evaluare

Evaluarea continuă se realizează pe toată durata instruirii și are drept scop optimizarea pe parcurs a procesului, ameliorarea/corectarea activității și a rezultatelor. Pe baza evaluării continue, obiectivele și conținutul următoarelor sesiuni de instruire vor putea suporta reajustări, în funcție de feedback-ul realizat.

Evaluarea continuă a participanților se realizează prin multiple mijloace:

- monitorizarea intervențiilor cursanților în timpul lucrului în grup
- observarea comportamentelor participanților și a modului de lucru
- evaluarea lucrărilor practice
- observarea modului de relaționare și gradul de participare la activitățile de grup
- joc de rol/simulare
- proiecte, prezentări orale/referate, studii de caz
- exerciții practice
- chestionare.

Evaluarea continuă nu va urmări notarea participanților ci doar observarea modului în care obiectivele programului sunt realizate în vederea luării unor decizii pentru optimizarea activității, sprijinirea învățării, corectarea sau adecvarea programului la nevoile și interesele participanților.

Se va evalua și gradul de noutate și realism al propunerilor făcute etc.

Evaluarea realizării obiectivelor specifice la modulul VI: "Modul specific de activități practice" se va realiza pe baza principiilor învățării depline, urmărindu-se ca fiecare cursant să demonstreze corect că posedă competențele cerute.

Evaluarea finală

Evaluarea finală a programului de instruire și a participanților precum și a modului de desfășurare se va realiza conform legislației în vigoare.

Abrevieri:

- ANPH - Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap
- INPCESPH - Institutul Național pentru Prevenirea și Combaterea Excluziunii Sociale a Persoanelor cu Handicap.